

LIBERECKO | Region

Příběhy pamětníků z Libereckého kraje

ŽIVOT TO BYL PĚKNÝ, JEN MOC RYCHLE UTEKL, ŘÍKÁ HELMUT MÁLEK

Život prožil se saxofonem a elektrárenskými bloky

JANA ŠVECŮVÁ

Historie nejsou jen dějepisná data a mezníky, ale i příběhy konkrétních lidí, kteří v té době žili. Jen ty spolu s událostmi skládají úplnou mozaiku doby. Tady je další z nich. Příběh pana Helmuta Máleka, který dnes žije v domově důchodců ve Sloupu v Čechách.

Psal se 10. březen 1936, když se pan Málek narodil do česko-německé rodiny v Raspenavě. Tehdy to bývala bohatá vesnice. Po válce z ní odešla většina rodin, včetně jeho kamarádů. Jeho zůstala, tatínek byl Čech.

Na rok 1945 nevzpomíná rád. Místní se znali, věděli o sobě, kdo byl kdo. „Horší byli ti zlatokopové, kteří po válce přicházeli. Pro ně tehdy platilo jen: Mrtvej Němec, dobrěj Němec,“ odmlčí se, „Ale přežili jsme, a to bylo hlavní,“ dodává tiše.

VLACH A TI DRUZÍ

Pak ale život budoucího energetika začal nabírat na obrátkách. Základní škola skončila a přišla učňovská léta, především ale hudba. Muzika ho držela po celý život. Řeč na to přišla, když jsem se pana Máleka zeptala na dětství. Většina jeho vrstevníků mi totiž líčila poválečné dětství jak z filmu Obecná škola, včetně nálezu pro kluky nejvzácnějších – munice.

„Kdepak, my jsme si hráli s harmonikou,“ kroutí hlavou. Na akordeon hrál, než se oženil. „Vyučil jsem se, pak dělal mistrovskou školu a začal pracovat na dvě směny v elektrárně, a to už s muzikou nešlo moc dohromady,“ vysvětluje. „Ale na vojné jsem hrál hodně, na saxofon. A s bratrem také na kytaru. Hráli jsme v Hejnicích v kavárně a někdy i odpoledne s lázeňským orchestrem v Lázních Libverda,“ vzpomíná.

Muzika ho provázela celým životem. Když to šlo, jezdil na koncerty. „Měl jsem rád každou muziku, Valdaufa, Broma, kamarád hrál u Ladislava Bareše, ale já měl nejraději Karla Vlacha,“ tvrdí. Když se ptám, zda pro něj byla některá z těchto ikon taneční hudby vzorem, usměje se. „No, my jsme spíš občas kopírovali rádio Luxembek,“ zasmívá mu oči. Dnes už na hudbu jen vzpomíná nebo si ji pouští v rádiu. Neslouží mu ruka. „Chtěl bych hrát, ale když to nejde, tak to zkrátka nejde,“ dodává nekompromisně.

ŽIVOT PLNÝ ENERGIE

Svůj život spojil s energetikou. V Semilech se vyučil elektrikářem. „Ještě dnes se scházíme, poslední sraz jsme měli loni,“ říká. Nastoupil do elektrárny v Mělníku, v té době největší u nás. „Pracoval jsem tam pět let jako provozní elektrikář. Pak jsem šel na sever Čech, do Ledvic, kde byl

v té době první dvoustovkový blok (blok o výkonu 200 MW) ve střední Evropě,“ popisuje.

Tam už byl provozním mistrem. S rodinou žili v Bílině, později v Teplicích. Energetici byli potřeba a rodina dostala byt v novém domě. „Tehdy byl nejhezčí v Teplicích,“ líčí. Lázeňské město ho svou atmosférou uchvátilo. „Byly tam koncerty, divadlo,“ rozpomíná se.

U ČEZU, jak říká, strávil celý svůj život. A jak se dívá na současné spory mezi zastánci klasické, alternativní a jaderné energie? Za sebe vidí budoucnost jednoznačně v jaderné energii. „Jediné jádro, v tom je perspektiva. To jsou velké bloky a je to základ,“ tvrdí.

třeba najít nějaký kompromis,“ domnívá se.

Podobně vidí i střet s Poláky kvůli těžbě lignitu nedaleko hranic. „Oni potřebují práci a energii, my zase chceme zdravou přírodu. Hodně kdysi pomohlo odsíření. Ale nebyli to jen Němci a Poláci, i naše elektrárny ničíly Krušné

Foto: Jana Švecová

Příběhy pamětníků

V seriálu Příběhy pamětníků z Libereckého kraje

každou druhou sobotu přinášíme osobní zážitky a příběhy lidí, kteří žijí kolem nás. Vyprávění našich babiček, dědečků, rodičů, známých i těch, kteří jsou už docela sami. Přesto mají vzpomínky, které by neměly zapadnout.

Tento díl seriálu i všechny předchozí naleznete také na webových stránkách vašeho deníku. Projekt vznikl za podpory Libereckého kraje.

tuje, ne bez lítosti.

Vánoce jsou za námi, vystřídal je plesová sezona.

Nedá mi, abych se hu-debníka nezeptala i na ně. „To víte, že jsem hrál i na plesech. V orchestru Hvězda na tenorsaxofon. Bylo to po vojné, začátkem šedesátých let. No, nebyly disko-téky ani techno,“ usmívá se na závěr.

www.liberecky.denik.cz/zpravy

SLOUPEK Ireny Eliášové

Žena mlčí

„Jak jen jsi mohla vydržet sedm roků, trpět muka a mlčet?“ ptám se své příbuzné, která se vrátila šupem z Anglie. „Teto, to není tak lehké v cizině udat muže, se kterým žiju a on živi mě i naše děti.“ „No dobrá, ale on tě žil, dá se to tak říct...“ „Muž, se kterým jsem žila, je Turek- Kurd a oni mají svoje zvyky, které já musela dodržovat. Musela jsem poslouchat a mlčet!“ „Asi jsem stará a hloupá, ale když ti přece ubližoval, a co na to děti? To jsi musela vidět, že to není dobré, nebo jsi mu to promíjela?“ „Jo, mám ho ráda...“ „Máš ho ráda, panečku, to nechápu! A co Vánoce, jak jsi strávila s ním?“ „Vánoce oni neuznávají, oni uznávají úplně něco jiného...“ „A jak jsi sem dostala?“ „Dcerka všechno vypověděla učitelce ve škole a hned sociálka zasáhla a jsem tu u rodičů.“ Smutně si oddechla. „Koukám, že nejsi ráda, že jsi doma?!“ „Ne, ne, naopak, jsem moc ráda, konečně jsem se osvobodila od něj a mám klidné spaní. Holčičky si užívaly Vánoce u našich, tu radost, jakou měly při rozdávání dárečků, to bylo něco tak nádherného, to se ani nedá popsat slovy. Poprvé zažily pravé Vánoce a já jsem s nimi šťastná.“ „To jsem ráda, že jsi spokojená, ono to po každé tak podobně dopadne, když si naše děvčata berou za muže cizince. Neuvědomují si rozdíl, není to dobré, potom trpí převážně jenom ty dětičky. Vše bude dobré, snaž se zapomenout a máš kolem sebe lidi, kteří tě mají rádi a pomůžou ti!“ Usmála se. Není mi jí líto, neboť nepřemýšlela za svobodna, měla velké nároky na muže a příliš si vybírala. Vybrala si vedle sebe muže, u kterého musela mlčet a trpět...

Autorka je spisovatelka, žije a pracuje v Mimoni

Krátce

Lichožrouti řadí v Liberci

Liberec - Také vám doma řadí lichožrouti? Nevíte, co si počít se zbývajícími lichými ponožkami, které vám zůstávají doma po tom, co se ti nenasytní tvorové přeženou vašim bytem? Přineste je do truhlice pod Pivním stromem v Azylu. Lidi z Food Not Bombs ty uložené kousky předají někomu, kdo je v zimě ještě rád oblékne. **(vod)**

Domov důchodců Sloup v Čechách

Poskytuje péči pro osoby v plném invalidním nebo starobním důchodu včetně osob s potřebou zvláštního režimu. Ubytování je zajištěno v jedno a dvouložkových pokojích

Nakloněn je i větrným elektrárnám. „Je to levný zdroj energie ani pořizovací náklady nejsou vysoké a hlavně pro menší obce je to velmi výhodné, ale zase je lidé odmítají kvůli hluku, to je s nimi těžké. Ty ostatní zdroje, jako třeba taková kaskáda na Kateřinském potoce, je sice hezká věc, využít se může, ale co do výkonu stačí pokrýt možná tak město, ale jako stálý zdroj sloužit nemůže. Je to těžké, všichni chtějí čistou přírodu, ale energie spotřebují čím dál víc. Vždycky je

hory,“ připomíná.

Velkým koníčkem pana Máleka byla kromě hudby také filatelie. „Mám dvě dcery, a když bylo té mladší asi dvanáct, horlivě se vrhla na sbírání známek. Trochu jsem jí s tím pomáhal, ale jak už to u dětí bývá, brzy ji to přešlo a mně to zůstalo,“ směje se.

Známky sbíral 45 let. Kromě československých se zaměřil na východní a západní Německo a Rakousko. „Měl jsem jich plné skříně, chtěl jsem to dát dohromady, ale už mi neslouží oči,“ konsta-

INZERCE

Několik důvodů proč vyrazit na lyže v České republice

České hory se těší opět přílivu návštěvníků. Boom, kdy bylo absolutně out vyrazit na hory u nás, a společensky jste se znemožnili, pokud jste neměli na sociálních sítích desítky fotek s panoramaty Alp nebo Dolomit, je naštěstí pryč. Naše lyžařská střediska rostou a zlepšuje se i servis v rámci jejich infrastruktury. Třeba v Harrachově se po lyžování i velmi

dobře najíte a je kde se usušit, když prší. Hlavními důvody, proč Češi znouobjeví domácí hory jsou nasnadě. Nemusíte měnit peníze a v děti v lyžařských školách se domluví česky. Ceny skipasů i navazující služby jsou stále levnější než v zahraničí. Za jídlo, zábavu, ubytování i půjčovny tedy pořád utratíte méně. Hlavní nápor lyžařů je tu o viken-

dech a když se rozhodnete využít volnější sjezdovky v týdnu a v lednu v období mezi prázdninami, je příjemná i dojezdová vzdálenost, z většiny míst jste do dvou hodin v některém ze středisek. To usnadňuje i jednodenní výlety do hor s omluvenkou do školy, když zrovna hlásí luxusní počasí a k tomu leží na sjezdovkách spousta sněhu. I přes nižší nadmořskou výšku, se dá i na našich horách užít sněhu dlouho do jara. Na harrachovském ledovci, jak se přezdívá červené sjezdovce II z Čertovy hory do městečka, si můžete užít úžasné jarní lyžování většinou ještě v dubnu. No a v neposlední řadě je lyžování u nás tak trochu společenská událost. O víkendu či o prázdninách, kdy do hor zamíří dav, si prostě při čekání na lanovku i popovídáte a stačíte probírat všechny novinky. *Těšíme se na Vás, Váš Skiareál Harrachov ©*

